

תאריך עדכון: 21/2/2021

ט' באדר תשפ"א

שם ומספר הקורס: מבוא לניתוח יצירות אמנות

Introduction into the Analysis of Art

שם המרצה: ד"ר מור פרסיאדו

סוג הקורס: (שיעור)

היקף שעות: 2 ש"ש

סמסטר: א' ו-ב'

שנת לימודים: תש"פ

lemida.biu.ac.il

אתר הקורס באינטרנט:

א. מטרת הקורס ותוצרי למידה (מטרות על / מטרות ספציפיות):

הקורס הנו קורס מבואי לשפת האמנות החזותית. בשיעור יילמד כיצד לנתח יצירת אמנות וכיצד לפרשה כתוצר תרבותי המגלה משהו על החברה שייצרה אותה. במהלך השיעור ילמדו מושגי יסוד מתחום האמנות החזותית, מיומנויות בסיסיות של תיאור היצירה האמנותית, ניתוח צורני שלה, ניתוח הקשריה הסגנוניים בתוך ההיסטוריה של האמנות וניתוח תוכני וסמלי של עבודת האמנות בהקשר של זמן ומקום.

תוצרי למידה:

- הקניית מונחי יסוד באמנות
- יכולת הערכה וזיהוי של יצירות אמנות מתנועות, תקופות וסגנונות אמנותיים שונים
- הבנת יסודות בניתוח צורני של היצירה האמנותית
- הקניית יסודות בניתוח איקונוגרפי (תוכני וסיפורי) של היצירה האמנותית
- הבנת יסודות בפרשנות איקונוולוגית (פרשנות מתוך הקשרים היסטוריים, תרבותיים וחברתיים)

ב. תוכן הקורס:

בחלק הראשון של השיעור יילמדו מושגי יסוד מתוך עולם האמנות, תלמד החלוקה ההיסטורית המקובלת לתקופות אמנותיות וכן ילמדו סגנונות אמנותיים וגישות ליצירת אמנות. בהמשך יילמדו מושגי יסוד בניתוח צורני של היצירה כגון: קו, צורה, דגם, צבע, מרחב, פרספקטיבה, קומפוזיציה, טכניקות אמנותיות (ציור, הדפס, גרפיקה, פיסול ועוד). בחלק השני תילמד פרשנות איקונוגרפית, כלומר ניתוח הנושאים והסמלים ביצירות עצמן, ובחלק השלישי

יילמדו יסודות בניתוח של היצירה האמנותית והבנת הסמלים שבה בהקשרים של תקופה, היסטוריה, חברה ותרבות. בשלב זה ילמדו התלמידים כיצד לשלב בין הניתוח הצורני, התוכני וההקשרי לכדי פרשנות כוללת אחת.

מהלך השיעורים:

- הרצאה
- דיונים וניתוח יצירות ועבודה בקבוצות
- קריאה משותפת של טקסטים מאת היסטוריונים של האמנות
- הקרנת מצגות
- הקרנת קטעי סרטים
- בחנים אמריקאים על המודל (ללא ציון)
- שימוש באתר המלווה את הקורס הכולל בין היתר מצגות השיעור, חומרי קריאה, סרטונים, חומר עזר לשימוש הסטודנטים ועוד

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים:

מס' השיעור	נושא השיעור	קריאה מומלצת/מטלות
1	מבוא – הגדרות של אמנות והגדרות מתוך עולם האמנות	
2.	היסטוריה של האמנות בקצרה בדגש על צורניות וסגנונות א'	
3.	היסטוריה של האמנות בקצרה בדגש על צורניות וסגנונות ב'	
4.	היסטוריה של האמנות בקצרה בדגש על צורניות וסגנונות ג'	
5.	פרשנות תמונה – שיטת שלושה השלבים של פאנופסקי א'	פאנופסקי, ארוין, "איקונוגרפיה ואיקונוולוגיה: מבוא לחקר אמנות הרנסנס", המדרשה – כתב העת של בית הספר לאמנות המכללה האקדמית בית ברל, 12 (2009), עמ' 69-97.
6.	פרשנות תמונה – שיטת שלושה השלבים של פאנופסקי ב'	פאנופסקי, ארוין, "איקונוגרפיה ואיקונוולוגיה: מבוא לחקר אמנות הרנסנס", המדרשה – כתב העת של בית הספר לאמנות המכללה האקדמית בית ברל, 12 (2009), עמ' 69-97.
7.	תיאור יצירה	תרגול בכיתה
8.	ניתוח צורני: מבוא	מישורי, אליק, תולדות האמנות מבוא כללי, האוניברסיטה הפתוחה, תל אביב, תש"ס, עמ' 17-23.
9.	ניתוח צורני: קו, צורה, דגם	מישורי, אליק, תולדות האמנות מבוא כללי, האוניברסיטה הפתוחה, תל אביב, תש"ס, עמ' 17-23.

46-23.		
מישורי, אליק, תולדות האמנות מבוא כללי, האוניברסיטה הפתוחה, תל אביב, תש"ס, עמ' 89-51.	מרחב	10.
מישורי, אליק, תולדות האמנות מבוא כללי, האוניברסיטה הפתוחה, תל אביב, תש"ס, עמ' 89-51.	תנועה	11.
מישורי, אליק, תולדות האמנות מבוא כללי, האוניברסיטה הפתוחה, תל אביב, תש"ס, עמ' 169-105.	צבע, אור וצל	12.
מישורי, אליק, תולדות האמנות מבוא כללי, האוניברסיטה הפתוחה, תל אביב, תש"ס, עמ' 186-173.	מיחבר (קומפוזיציה) - גודל, פורמט, מיקום, ארגון מרכיבי היצירה איזון וחוסר איזון, כיוונים, דומיננטיות, חזרה ומקצב, צפיפות.	13.
מישורי, אליק, תולדות האמנות מבוא כללי, האוניברסיטה הפתוחה, תל אביב, תש"ס, עמ' 306-255.	חומרים ודרכי עבודה בצור	14.
מישורי, אליק, תולדות האמנות מבוא כללי, האוניברסיטה הפתוחה, תל אביב, תש"ס, עמ' 346-311.	חומרים ודרכי עבודה בהדפס	15.
מישורי, אליק, תולדות האמנות מבוא כללי, האוניברסיטה הפתוחה, תל אביב, תש"ס, עמ' 423-349.	חומרים ודרכי עבודה בפיסול	16.
תרגול בכיתה הגשת תרגיל תיאור יצירה וניתוח צורני	ניתוח צורני – תרגול בכיתה	17.
מישורי, אליק, תולדות האמנות מבוא כללי, האוניברסיטה הפתוחה, תל אביב, תש"ס, עמ' 216-193.	איקונוגרפיה - סמל, אטריבוט, האנשה	18.
מישורי, אליק, תולדות האמנות מבוא כללי, האוניברסיטה הפתוחה, תל אביב, תש"ס, עמ' 216-193.	איקונוגרפיה - מטאפורה ואלגוריה	19.
מישורי, אליק, תולדות האמנות מבוא כללי, האוניברסיטה הפתוחה, תל אביב, תש"ס, עמ' 216-193. רודן, מרטין, פנתיאון האלים האולימפיים: מבוא למיתולוגיה יוונית, ירושלים, 1982.	ניתוח איקונוגרפי של נושא מיתולוגי	20.
Hall, James, <i>Dictionary of Subjects and Symbols in Art</i> , New York, 1979. Janson, H. W., <i>History of Art</i> , New York, 1997. Schiller, Gertrud, <i>Iconography of Christian Art</i> , Greenwich: New York Graphic Society, 1971.	ניתוח איקונוגרפי של נושא נוצרי	21.
	ניתוח איקונוגרפי של נושא יהודי	22.
	ניתוח איקונוגרפי של נושא מקראי באמנות הנוצרית והיהודית	23.
מישורי, אליק, תולדות האמנות מבוא כללי,	ניתוח איקונוגרפי	24.

האוניברסיטה הפתוחה, תל אביב, תש"ס, עמ' 247-221.		
מישורי, אליק, תולדות האמנות מבוא כללי, האוניברסיטה הפתוחה, תל אביב, תש"ס, עמ' 247-221.	ניתוח איקונוולוגי	25.
	סיכום והכנה לעבודה המסכמת	26.

ג. דרישות קדם:

ללא דרישות קדם

ד. חובות / דרישות / מטלות:

- בקורס זה יש חובת נוכחות בכל השיעורים, שתיבדק מדי שיעור. תלמידים שייעדרו מעל שלוש הרצאות בסמסטר ללא סיבה מוצדקת לא קיבלו ציון בקורס.
- מבחן בסוף סמסטר א'
- 2 עבודות בסמסטר ב'

ה. מרכיבי הציון הסופי:

הציון הסופי של הקורס מורכב מ:

- 30% - מבחן מסכם, סמסטר א'
- 30% - עבודת תיאור יצירה וניתוח צורני, סמסטר ב'
- 30% - עבודת תרגיל משולב של ניתוח יצירה, סמסטר ב'

ו. ביבליוגרפיה:

ספר מלווה קורס

מישורי, אליק, תולדות האמנות מבוא כללי, האוניברסיטה הפתוחה, תל אביב, תש"ס.

קריאת חובה

פאנופסקי, ארוין, "איקונוגרפיה ואיקונוולוגיה: מבוא לחקר אמנות הרנסנס", המדרשה – כתב העת של בית הספר לאמנות המכללה האקדמית בית ברל, 12 (2009), עמ' 69-97.

קריאה מומלצת

בלס, גילה, הקומפוזיציה בציור, רעננה: הוצאת הספרים של האוניברסיטה הפתוחה, 2020.

ברגר, ג'ון, "מאמרי מופת: דרכי ראייה", מוזה, 5 (יולי 2001), עמ' 40-48.

גולני ירון, שער לארכיטקטורה, תל-אביב: דביר, תשנ"ט.

גומבריק א. ה., קורות האמנות, תל-אביב, 1975.

לורנד, רות, על טבעה של האמנות, דביר, תל אביב, 1991.
פוסק, אביגדור, פרספקטיבה, תל-אביב, תשמ"ב.
פיפר, דויד, אנציקלופדיה לאמנות הציור והפיסול, ירושלים, 1983.
רודן, מרטין, פנתיאון האלים האולימפיים: מבוא למיתולוגיה יוונית, ירושלים, 1982.
שפירו, מאיר, מבחר מאמרים בתולדות האמנות (בעריכת מרדכי עומר), תל אביב, 2003.

Chilvers Ian and Harold Osborne, *The Oxford Dictionary of Art*, Oxford & New York 1994.

Ferguson, George, *Signs and Symbols in Christian Art*, London, Oxford & New York 1982.

Hall, James, *Dictionary of Subjects and Symbols in Art*, New York, 1979.
Janson, H. W., *History of Art*, New York, 1997.

Panofsky, Erwin, *Studies in Iconology, Humanistic Themes in the Art of the Renaissance*, New York, Evanston, San Francisco, London 1967.

Schiller, Gertrud, *Iconography of Christian Art*, Greenwich: New York Graphic Society, 1971.